

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง จิตสำนึกของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

การสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะจากการวิจัยมีดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับจิตสำนึกของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร จำนวน 280 คน พบว่า เพศของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ซึ่งมีจำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 53.93 ส่วนอายุส่วนใหญ่มีอายุ 45 ปีขึ้นไป มีจำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 51 และประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี มีจำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 51.42

2. ศึกษาระดับจิตสำนึกของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ในภาพรวมทั้งด้าน 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด คือ ด้านพฤติกรรม รองลงมา คือ ด้านปัญญา และค่าเฉลี่ยที่อยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ ด้านจิตใจและคุณธรรม และเมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามจิตสำนึกของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ในแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านจิตใจและคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าค่าเฉลี่ยที่อยู่ในระดับสูงสุด คือ มีความเมตตาต่อลูกศิษย์ และรองลงมา คือ ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมแก่กาลเวลาและ โอกาส และค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ มารยาทงามสุภาพอ่อนโยนทั้งกาย วาจา ใจ

2.2 ด้านปัญญา มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในระดับสูงสุด คือ ความสามารถด้านจิตวิทยา และการบริหารตามแนวศาสนา และค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ ความสามารถด้านบริหาร เมื่อพิจารณารายข้อย่อยดังนี้

2.2.1 ด้านปัญญา ความสามารถด้านการบริหาร มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในระดับสูงสุด คือ สามารถวิจัย นิเทศ ติดตามและประกันคุณภาพได้ รองลงมา คือ สามารถรักษาระเบียบวินัย ประเมินและปฏิบัติตามกฎหมาย และค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ สามารถริเริ่มสร้างสรรค์พัฒนาหลักสูตรได้ดี

2.2.2 ด้านปัญญา ความสามารถด้านจิตวิทยา มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด คือ สามารถสร้างแรงจูงใจในการทำงานได้ รองลงมา คือ สามารถใช้ศักยภาพตนเองได้เต็มที่ และค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด คือ สามารถพัฒนาบุคลิกภาพตนเองได้เต็มที่

2.2.3 ด้านปัญญา การบริหารตามแนวศาสนา มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด คือ ทำความดีทุกชนิดได้ รองลงมา คือ ละเว้นความชั่วทุกชนิดได้ พยายาม มีความรัก ความเมตตา เอื้ออาทรต่อเพื่อร่วมงาน และค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด คือ มีความพากเพียรในการทำดีให้บริสุทธิ์

2.3 ด้านพฤติกรรม มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด คือ มีใจรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริตต่อวิชาชีพบริหาร รองลงมา คือ มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันอย่างสร้างสรรค์ และค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด คือ เป็นคนที่ไม่มุ่งประโยชน์ส่วนตนโดยขัดขวางความเจริญของผู้อื่น

3. เปรียบเทียบระดับจิตสำนึกของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร จำแนกตามเพศ ในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน ดังนี้

3.1 ด้านจิตใจและคุณธรรม พบว่า ไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติตัวอย่างเหมาะสมแก่กาลเวลาและโอกาส แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

3.2 ด้านปัญญา พบว่า ในภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายข้อย่อย ดังนี้

3.2.1 ด้านปัญญา ความสามารถด้านบริหาร พบว่า ไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สามารถวิจัย นิเทศ ติดตามและประกันคุณภาพ ได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

3.2.2 ด้านปัญญา ความสามารถด้านจิตวิทยา พบว่า ไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อไม่แตกต่างกัน

3.2.3 ด้านปัญญา การบริหารตามแนวศาสนา พบว่า ไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทำความดีทุกชนิดได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนข้ออื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

3.3 ด้านพฤติกรรม และจรรยาบรรณ พบว่า ไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความรับผิดชอบและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

4. เปรียบเทียบระดับจิตสำนึกของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยจำแนกตามอายุทั้ง 3 ด้าน ในภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านดังนี้

4.1 ด้านจิตใจและคุณธรรม พบว่า ไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ยินดีเสียสละให้ปันแก่ผู้อื่นได้โดยเต็มใจ และปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมแก่กาลเวลาและโอกาส แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

4.2 ด้านปัญญา พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีอายุต่ำกว่า 45 ปี และผู้บริหารที่มีอายุ 45 ปีขึ้นไป ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาข้อย่อยดังนี้

4.2.1 ด้านปัญญา ความสามารถด้านการบริหาร พบว่า ไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สามารถรักษาระเบียบวินัย ประเมินและปฏิบัติตามกฎหมาย และสามารถวิจัย นิเทศ ติดตามและประกันคุณภาพได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

4.2.2 ด้านปัญญา ความสามารถด้านจิตวิทยา พบว่า ไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อไม่แตกต่างกัน

4.2.3 ด้านปัญญา การบริหารตามแนวศาสนา พบว่า ไม่แตกต่างกัน ไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อไม่แตกต่างกัน

4.3 ด้านพฤติกรรม และจรรยาบรรณ พบว่า ไม่แตกต่างกัน ไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันอย่างสร้างสรรค์ และมีความเป็นผู้นำที่ดีในการบริหารงานขององค์กร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

5. เปรียบเทียบระดับจิตสำนึกของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ทั้ง 3 ด้าน ในภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านดังนี้

5.1 ด้านจิตใจและคุณธรรม ในภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มียินดีเสียสละให้ปันแก่ผู้อื่นได้โดยเต็มใจ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ข้ออื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

5.2 ด้านปัญญา พบว่า ไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาข้อย่อยดังนี้

5.2.1 ด้านปัญญา ความสามารถด้านการบริหาร ในภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อไม่แตกต่างกัน

5.2.2 ด้านปัญญา ความสามารถด้านจิตวิทยา ในภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อไม่แตกต่างกัน

5.2.3 ด้านปัญญา การบริหารตามแนว ในภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อไม่แตกต่างกัน

5.3 ด้านพฤติกรรม พบว่า ในภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ยึดมั่นระบบคุณธรรมและสร้างความสามัคคีในองค์กร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จิตสำนึกของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

1. จากผลการศึกษาพบว่า จิตสำนึกของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ในภาพรวม พบว่า ในภาพรวมทั้งด้าน 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด คือ ด้าน

พฤติกรรม รองลงมา คือ ด้านปัญญา และค่าเฉลี่ยที่อยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ ด้านจิตใจและคุณธรรม เพราะ จิตสำนึกของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ควรจะมีจิตสำนึกที่ดีในองค์กร และภายนอกองค์กรจึงจะทำให้การบริหารงานต่างๆ ประสบความสำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นิภาพร รุ่งโรจน์สาคร (2546, หน้า 141) ที่ว่าผู้บริหารสถานศึกษาจังหวัดสมุทรสาครในภาพรวมมีระดับพฤติกรรมทางคุณธรรมตามระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีอยู่ในระดับมากและมีระดับพฤติกรรมทางคุณธรรมในกลุ่มพฤติกรรมการพัฒนาและฝึกฝนตนเองกลุ่มพฤติกรรมการดำรงตนให้เหมาะสมกับฐานะและกลุ่มพฤติกรรมการประเมินตนเองจากมากไปน้อยตามลำดับและพบว่าพฤติกรรมทางคุณธรรมตามระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษาจังหวัดสมุทรสาครตามทรรศนะของผู้บริหารสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูมีความแตกต่างกัน

2. จากผลการเปรียบเทียบจิตสำนึกของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยจำแนกตามเพศ ในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน พบว่า ไม่แตกต่าง และไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งในการพัฒนางานในด้านต่างๆ ของโรงเรียนได้ทำเทียมกันเพื่อให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ นั้นแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ละเอียด แซ่คู (2546, หน้า 183) ที่ว่า 1) คุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารตามที่คนของครูผู้สอนอยู่ในระดับมากทุกมาตรฐานด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านเลี้ยงชีพชอบ 2) การเปรียบเทียบคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารตามที่คนของครูผู้สอนเปรียบเทียบตามเพศผู้ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 15 ปีและ 15 ปีขึ้นไปไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

3. ผลการเปรียบเทียบจิตสำนึกของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยจำแนกตามอายุ ในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน ในภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน เพราะ ความคิดเห็นของผู้บริหารจำแนกอายุนั้นไม่ว่าผู้บริหารที่มีอายุต่ำกว่า 45 ปี และผู้บริหารที่มีอายุ 45 ปีขึ้นไปในด้านจิตสำนึกทุกอย่างในการทำงานไม่มีความสำคัญในการพัฒนางานเพื่อจะให้โรงเรียนประสบความสำเร็จอย่างเป็นที่น่าภาคภูมิใจได้ นั้นแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ จรุงรัตน์ สีมันตา (2554, บทคัดย่อ) ที่ว่าจำแนกอายุ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เพราะ ครูมีอายุไม่แตกต่างกันในด้านความคิดทุกๆ ข้อมีความสอดคล้องกันหมด จึงทำให้งานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และครูควรเป็นตัวอย่างในเรื่องเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมในการบริหารสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้นต่อไปเพราะว่า ครูในด้านประสบการณ์นั้นไม่ว่าจะมีประสบการณ์มากน้อยแค่ไหนก็มีคุณธรรมจริยธรรมในการทำงานเพื่อให้มีประสิทธิภาพได้ ใน

การศึกษาครึนนอกจากเป็นผู้ให้หรือผู้ถ่ายทอดศิลปวิทยาแล้ว จะต้องทำหน้าที่เป็นกัลยาณมิตร ช่วยนำให้เด็กใช้ความคิดที่ถูกต้องถูกวิธีแล้วช่วยให้รู้ถึงปัญหาและเหตุผลได้

4. ผลการเปรียบเทียบจิตสำนึกของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ทั้ง 3 ด้าน ในภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน เพราะว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันทั้งนี้เพราะผู้บริหารที่มีอายุต่ำกว่า 5 ปีมีความคิดที่ทันสมัยกว่าผู้บริหารที่มีอายุ มากกว่า 5 ปีขึ้นไป ถ้าผู้บริหารมีความคิดที่ดีๆ ก็จะทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จยิ่งๆ ขึ้นไป นั้นแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ละเอียด แซ่ถู่ (2546, หน้า 183) ที่ว่า 1) คุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหาร ตามทัศนของครูผู้สอนอยู่ในระดับมากทุกมาตรฐานด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านเลี้ยงชีพชอบ 2) การเปรียบเทียบคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารตามทัศนะของครูผู้สอนเปรียบเทียบตามเพศและประสบการณ์ระหว่างผู้ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 15 ปี และ 15 ปีขึ้นไปไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

- 1.1 ผู้บริหารควรมีมารยาทงามสุภาพอ่อนโยนทั้งกาย วาจา ใจ
- 1.2 ผู้บริหารควรมีความสามารถในการพัฒนาการวัดและประเมินคุณภาพการศึกษา
- 1.3 ผู้บริหารควรมีความสามารถในการบริหารจัดการเงินงบประมาณได้

ได้คือ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 เปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างในการศึกษากับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขตอื่น เพื่อเปรียบเทียบกับกรวิจัยในครั้งนี้
- 2.2 ควรศึกษาจิตสำนึกของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาให้มากขึ้น
- 2.3 ควรนำผลจากการวิจัยในครั้งนี้ ไปทดลองใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษาให้มีการพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารขององค์กรต่อไป